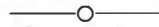

BISERICA DIN VĂDENI

NOTE ISTORICE

(După Al. Ștefulescu: *Gorjul istoric și pitoresc*)

Biserica din Vădeni, sat în județul Gorj, la 4 km. spre nord de T.-Jiu, cunoscut în istorie printr'o mică luptă ce s'a dat aci, la 1788, pe vremea lui Nicolae-Vodă Mavrogheni, între Turci și Austriaci, e ctitorie a marelui Ban al Craiovei Cornea Brăiloiu, care, se știe, este, împreună cu un Milco Băiașul, ctitor și al bisericii din Baia-de-Aramă (1705).

Acesta, câmpărând moșia dela Vădeni, se așază acolo, întemeind case de piatră (vechia culă a boerilor Brăiloi, din care s'au prefăcut casele de azi ale proprietății) și biserică,—ca și strămoșul său Barbul Clacerul (ca 1600), se zice în hrisoval lui Constantin-Vodă Brâncoveanu din 10 Martie 1700, hrisov prin care se confirmă sfetnicului său de frunte săpânire peste noia sa proprietate gorjană.

Așa dar, după acest document, biserica din Vădeni era zidită pe la 1700, nu însă și terminată (zagrăvită). Căci iată ce ne spune în această privință pisană ei :

În numele tatălui și al fiialui și al sf. duh, zidita-s'au această sfântă și damnezeiască biserică întrahramul Adormirei preasfintei născătoare de Damnezeu, din temelie făcută de damnealui răposatul Cornea Brăiloiu vel Ban; și rămânând de damnealui nezagrăvită, s'au nevoit în armă fiial damnealui sfinția sa Dositei Monah Brăiloiu

Consilierul de au înfrumusețat-o și au împodobit-o cu zagrăveala, precum să vede, pentru ca să aibă sfinția sa și neamul sfinției sale veačnică pomenire, sfârșindu-se în luna... (*loc stricat în pisanie*) ... 7241 (=1733), fiind zagravi: Ranite....»

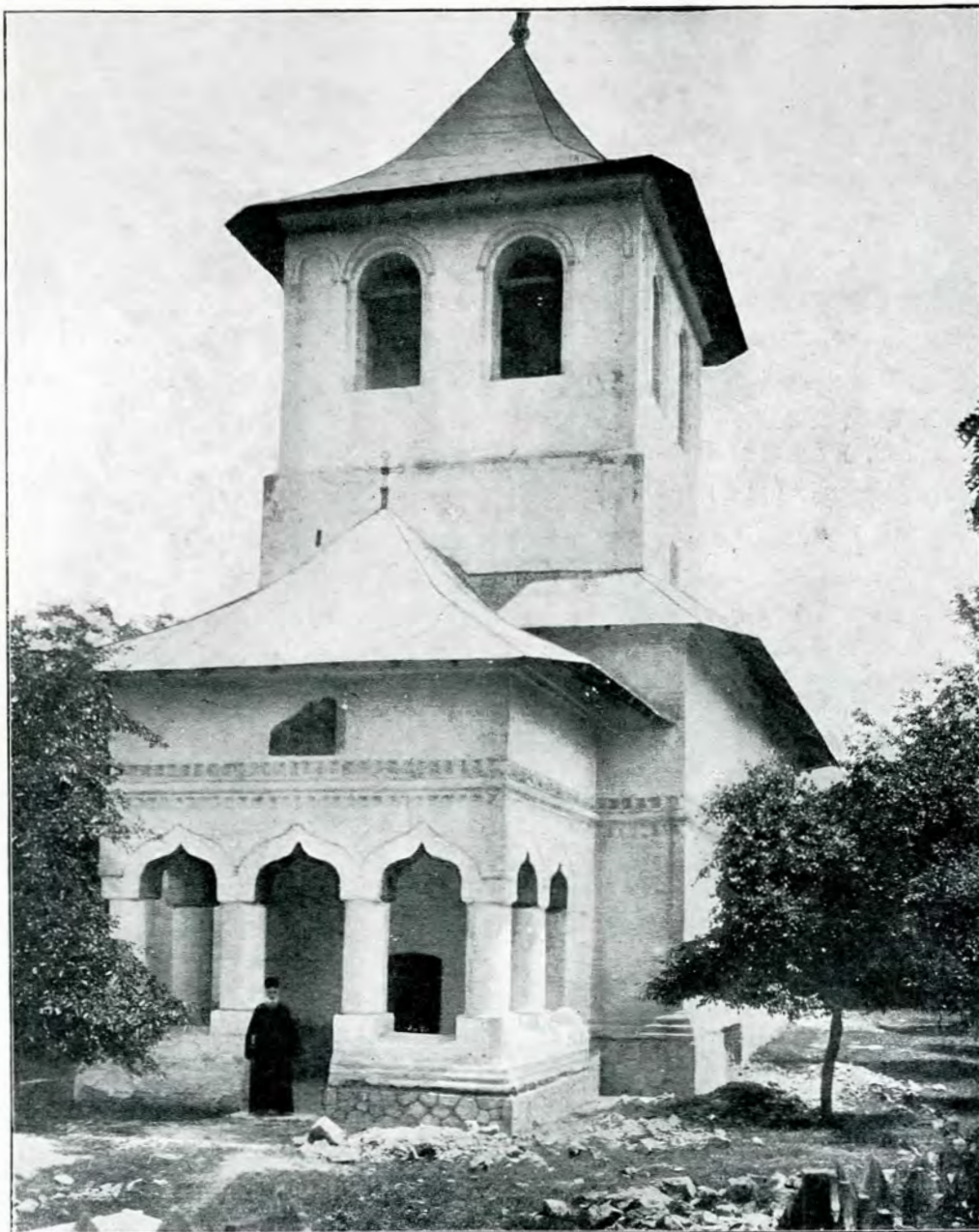
Destul de târziu deci după moartea marelui Ban Cornea († 1710), fiul său Dositei Monahul, cunoscutul Consilier de pe vremea stăpânirii Austriacilor în Oltenia, săvârși lucrarea tatălui: zagrăvi biserica în stilul ales și îngrijit al epocii brâncovenești. Atunci puse el să se zagrăvească în tindă (pronaos) portretele murale ale ctitorilor și ale neamului lor, portrete ce acopăr trei din patru pereți ai încăperii (dela apus, miazănoapte și miazăzi), astfel precum în puține alte ctitorii se mai pot vedea asemenea.

În numele mamei sale (Stanca Băneasa), al fraților (Vasile Monahul, Damitrașco vel Căpitan za Cerneți, Barbul Serdarul, Matei Postelnicul, Cornea și Constantin Clacerul) și al surorilor sale (dintre cari cunoaștem pe Maria Argetoianca), — Dositei Monahul Brăiloiu, ca cel mai mare fiu al Banului Cornea și supraviețuitor, se pare, tuturor alor săi, urmă să îngrijească de biserica dela Vădeni, care, după moartea lui (7 August 1747), rămase în seama altor descendenți al neamului, până la începutul secolului trecut,

când moșia trecea în proprietatea familiei Geanogla.

Curând în armă, ne mai fiind, se vede, cine să îngrijească serios de vechia ctito-

șelor sînte prin pietatea și dărnicia nobilei creștine și bune române, d-nei Maria D. Pleniceanu, care, ca ultimă stăpână a Vădenilor, hărăziți de câțiva ani încă Ad-

Biserica din Vădeni.

— Înainte de restaurare —

rie a marelui Ban Cornea Brăiloiu, aceasta se dărăpână încetul cu încetul, până ce ajunsese în părăsire. Din această tristă stare se ridică astăzi la cinstea cavenită lăca-

ministrației Casei Școalelor, a ținut de sfântă datorie să ofere Comisiei Monumentelor Istorice mijloacele bănești necesare pentru a ei restaurare.

A. L.